

สรุปการประชุมโครงการ “การบูรณาการความรู้สู่ชุมชนเพื่อพัฒนาอาชีพและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก”

(วาระพิเศษ) ประจำปีงบประมาณ 2563

ในวันอังคารที่ 12 พฤศจิกายน 2562

ณ ห้องประชุมสำนักงานส่งเสริมบริหารงานวิจัยฯ ชั้น 3 อาคารสำนักงานอธิการบดี (หลังเก่า)

.....

ผู้เข้าประชุม

1	ผศ.ดร.ปรีชา บุญจุง	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายบริการวิชาการและมาตรฐานงานวิจัย	
2	ผศ.ดร.กฤษณ์ ศรีวรมาต	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายบริหารกายภาพและสิ่งแวดล้อม	
3	ผศ.ดร.มงคล ปุษยตานนท์	คณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์	คณะวิศวกรรมศาสตร์
4	ผศ.ดร.บงกช สุขอนันต์	อาจารย์	คณะวิศวกรรมศาสตร์
5	ดร.ภาคภูมิ สืบบุญการณ	อาจารย์	คณะเกษตรศาสตร์
6	ดร.ทวีศักดิ์ วิยะชัย	นักวิชาการเกษตร	คณะเกษตรศาสตร์
7	นายกรพล สอนอาจ	ช่างเขียนแบบ	สำนักงานบริหารกายภาพและสิ่งแวดล้อม
8	นายสุภวัฒน์ โสวรรณิ	หัวหน้าสำนักงานส่งเสริมบริหารงานวิจัยฯ	สนง.ส่งเสริมบริหารงานวิจัยฯ
9	นางสาวโฉมสอางค์ ไชยยงค์	นักวิชาการศึกษา	สนง.ส่งเสริมบริหารงานวิจัยฯ
10	นางสาวกฤษณา สมตา	ผู้ช่วยนักวิจัย	สนง.ส่งเสริมบริหารงานวิจัยฯ
11	นายศุภชัย บุญเฉลียว	นักวิชาการ	สนง.ส่งเสริมบริหารงานวิจัยฯ

เริ่มประชุม เวลา 15.30 น.

ผศ.ดร.ปรีชา บุญจุง ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายบริการวิชาการและมาตรฐานงานวิจัย เปิดการประชุม โดยประเด็นสำคัญของการประชุมคือ การปรับพื้นที่บริเวณฟาร์มเกษตรเพื่อให้สามารถผลิตได้ตลอดปี และแผนความต้องการงบประมาณเพื่อดำเนินงานระยะ 3 ปี

ดร.ภาคภูมิ สืบบุญการณ เสนอแผนความต้องการในการปรับปรุงพื้นที่ ดังนี้

ต้องการปรับพื้นที่ที่น้ำท่วมขังในปัจจุบันบริเวณ C2 และ B1 ให้สูงขึ้นจากเดิมอีก 50 ซม. ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 160*25 เมตร จะสามารถสร้างโรงเรือนเพิ่มได้อีก 12 โรงเรือน รวมกับของเดิม 1 หลัง เป็น 13 โรงเรือน เพื่อให้ฟาร์มสามารถผลิตพืชผักได้ตลอดปี ลดปัญหาเรื่องโรคแมลง ซึ่งผลผลิตที่ได้จะนำไปจำหน่ายให้ โรงแรมมหาวิทยาลัย และที่ UBU Market

บริเวณโซน C1 ปีนี้ปลูกข้าวไรท์เบอร์รี่ ผลผลิตได้น้อย จึงมีความคิดต้องการปรับพื้นที่บริเวณนี้ให้เป็นแหล่งน้ำ 1-2 บ่อ อาจจะใช้ความลึกพอสมควร แล้วนำดินที่ได้จากการขุดบ่อ มาถมที่ปรับระดับบริเวณ C2 ,B1 และขอให้ถมที่เพิ่มบริเวณ B3 ให้ด้วย ซึ่ง B3 ขนาดพื้นที่ประมาณ กว้าง 30 เมตร ยาว 75 เมตร สูง 0.5 เมตร (30*75*0.5 = 1,125 ลูกบาศก์เมตร) ถ้าเราสามารถดำเนินการได้ตามนี้เราก็จะมีพื้นที่ปลูกพืชที่เพิ่มขึ้นโดยที่น้ำไม่ท่วมขัง และยังมีแหล่งน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้ง และฤดูฝนก็สามารถเป็นแหล่งที่พักน้ำไว้ได้ด้วย เพื่อให้เกิดการใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

ในระยะยาว ถ้ามีพื้นที่ 40 ไร่ที่น้ำไม่ท่วม อาจจะมีกิจกรรมเพิ่มในบริเวณฟาร์ม คือกิจกรรมเลี้ยงปลา จะช่วยเพิ่มรายได้เข้าสู่โครงการฟาร์มมหาวิทยาลัยได้ เป็นการสร้างระบบนิเวศน์ การใช้ประโยชน์ในพื้นที่ให้ได้สูงที่สุด เทียบเป็นหลุมขนมครก ตามทฤษฎีเกษตรพอเพียงของ รัชกาลที่ 9

ผศ.ดร.กฤษณ์ ศรีวรรมาศ เสนอข้อมูลแผนที่ระดับความสูงพื้นที่บริเวณฟาร์มมหาวิทยาลัยและแนวทางการปรับระดับพื้นที่ ดังนี้

ปัจจุบันพื้นที่บริเวณฟาร์มมหาวิทยาลัย มีความสูงเฉลี่ยที่ระดับ 122 เมตร (122 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง) หรือ คือระดับความสูงตลิ่งของหนองอีเจม ซึ่งเป็นพื้นที่รับน้ำของมหาวิทยาลัย แต่จากแผนที่ระดับความสูงของพื้นที่ จะเห็นว่า มีบางจุดที่ความสูงมากกว่า 122 เมตรที่สามารถเกลี่ยดินมาถมตามที่ดินขุดถมได้

ทั้งนี้ หากต้องการปรับระดับความสูงของพื้นที่ มีแนวทาง 3 ทาง คือ

1. ซัดดินจากข้างนอก
2. ใช้ดินจากข้างในบริเวณฟาร์ม โดยการถากดินที่มีระดับความสูงมากกว่า 125 เมตร เพื่อนำมาถมในบริเวณที่ต้องการเพิ่มความสูง แต่นั่นไม่ได้ช่วยให้คาดหวังว่าเราจะได้ปริมาณดินจำนวนมากเท่าที่ต้องการ เพราะ 25 เซนติเมตรแรก ส่วนใหญ่จะเป็นรากพืช ซึ่งนำมาใช้ประโยชน์ไม่ได้ และพื้นที่ที่สูงประมาณ 122.5 เมตร เท่านั้น อาจจะได้ปริมาณดินไม่มาก ทำงานลำบาก และอาจจะเสียค่าใช้จ่ายเยอะกว่า
3. ขยายคลองน้ำภายในบริเวณฟาร์ม เพื่อนำดินมาถมหรือขุดสระ

ผศ.ดร.มงคล ปุษยตานนท์ ให้ข้อมูลการปรับพื้นที่เดิมและเสนอแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

ตอนนี้สภาพพื้นที่โดยรวมเป็นที่ดินถมใหม่ อาจจะเป็นเลน คุณภาพดินไม่อุดมสมบูรณ์ หญ้าไม่ขึ้น เวลาฝนตกมาจึงทำให้มีน้ำขัง แต่ถ้าเราปรับพื้นที่ให้สูงขึ้น อีก 50 เซนติเมตร เป็น 122.5 เมตร เวลาฝนตกลงมาน้ำจะไหลออกจากแปลงแน่นอน

ระดับน้ำใต้ดิน บริเวณโครงการฟาร์มมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี อยู่ในระดับสูง จากการสำรวจจะพบว่าน้ำใต้ดินอยู่ห่างจากระดับผิวดิน ประมาณ 4-5 เมตร และเป็นน้ำที่ดื่มไม่ได้ จึงทำให้บริเวณนี้มีน้ำตลอด

ต่อข้อเสนอในการปรับพื้นที่ของ ดร.ภาคภูมิ เห็นว่า การปรับพื้นที่ให้สูงขึ้นมา 50 เซนติเมตร จะเพียงพอต่อการแก้ปัญหาหน้าท่วมขัง เพียงพอสำหรับการปลูกผัก เพราะรากผักยาวประมาณ 30 เซนติเมตร โดยพื้นที่ บริเวณ C2 ,B1 ต้องถมดินเพิ่มประมาณ กว้าง 30 เมตร ยาว 160 เมตร สูง 0.5 เมตร ($30 \times 160 \times 0.5 = 2,400$ ลูกบาศก์เมตร) และ B3 ขนาดพื้นที่ประมาณ กว้าง 30 เมตร ยาว 75 เมตร สูง 0.5 เมตร ($30 \times 75 \times 0.5 = 1,125$ ลูกบาศก์เมตร) รวมความต้องการดินประมาณ 3,500 ลูกบาศก์เมตร ดังนั้น ตามแนวทางการหาที่ดินที่ ผศ.ดร.กฤษณ์ เสนอไว้ จะเห็นว่ามี ทางเลือก 3 ทางคือ

1. ขุดสระบริเวณ C1 ขนาด กว้าง 30 ยาว 40 ลึก 3 เมตร โดยประมาณ เพื่อให้ได้ดินประมาณ 3,500 ลูกบาศก์เมตร สำหรับใช้ถมปรับพื้นที่บริเวณ โซน C2 ,B1 และ B3
2. ขุดสระ หรือถากเอาดิน บริเวณแปลงนา โซน E ขนาด กว้าง 30 ยาว 40 ลึก 3 เมตร โดยประมาณ เพื่อให้ได้ดินประมาณ 3,500 ลูกบาศก์เมตร สำหรับใช้ถมปรับพื้นที่บริเวณ โซน C2 ,B1 และ B3
3. ขุดสระบริเวณ C1 เพื่อเอาดิน และถากเอาดิน บริเวณแปลงนา โซน E ขนาด กว้าง X ยาว X ลึก แล้วแต่จะพิจารณาเห็นสมควร แล้วนำดินจากทั้ง 2 แหล่งมาใช้ สำหรับใช้ถมปรับพื้นที่บริเวณ โซน C2 ,B1 และ B3

สามารถคำนวณค่าใช้จ่ายในการถมดินได้ประมาณ 250,000 บาท บวกค่าแพคเกจ F 30% คือ 75,000 บาท รวมเป็น 325,000 บาท โดยประมาณ สำหรับค่าถมดินและปรับพื้นที่ให้สวยงาม

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากที่ประชุม

ดร.ทวีศักดิ์ วิยะชัยและผศ.ดร.บงกช สุขอนันต์ ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ถ้าจะขุดสระเพื่อนำดินมาถมที่ ควรขุดบริเวณโซน E แลวงแปลงนา น่าจะเหมาะสมกว่า เนื่องจากเห็นว่าบริเวณโซน C1 อยู่ใกล้ถนน ซึ่งในอนาคตหากจะทำกิจกรรมเพิ่มเติม อาจจะได้ยากถ้าบริเวณนี้เป็นสระน้ำ

ผศ.ดร.กฤษณ์ ศรีวรรมาศและผศ.ดร.มงคล ปุษยตานนท์ ให้ข้อมูลคุณภาพน้ำผิวดินบริเวณฟาร์ม

น้ำใต้ดินจะไม่เป็นสนิม เพราะไม่ได้อากาศจึงไม่ได้ทำปฏิกิริยากับออกซิเจน น้ำผิวดินที่ได้จากสระเปิดจะเป็นสนิม ถ้าในน้ำมีธาตุเหล็กสูง เพราะน้ำในสระเปิดจะทำปฏิกิริยากับออกซิเจนในอากาศได้ แต่น้ำบริเวณนี้ไม่เป็นสนิม จึงไม่มีปัญหา

น้ำบริเวณนี้ไม่เป็นสนิม เพราะหนองอีเจมก็ไม่มีสนิม แต่ถัดออกไปหน่อยน้ำจะเป็นสีเขียว พอแห้งจะเกิดกากเกลือ เพราะเป็นน้ำเค็ม แต่ฟาร์มเราไม่มีปัญหา

ผศ.ดร.กฤษณ์ ศรีวรรมาศ ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

จากการประชุมวันนี้ อยากให้ ดร.ภาคภูมิ สืบบุญการณ์ ในฐานะที่เป็นผู้ดูแลความเรียบร้อยภายในฟาร์ม และเป็นหัวหน้าโครงการฟาร์มมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ช่วยออกแบบ (Landscape) การพัฒนาพื้นที่เพื่อให้เห็นภาพที่ชัดเจนว่ามีความต้องการขุดดินจากบริเวณไหน กว้าง ยาว ลึก เท่าไร ถึงจะได้ปริมาณดินที่เพียงพอและได้สระที่สวยงามสามารถใช้ประโยชน์ได้ บริเวณที่จะถมพื้นที่บริเวณไหน ขนาดความกว้าง ยาว

อยากให้คำนวณพื้นที่เผื่อในการขุดสระด้วย ตามความลาดชันของพื้นดินด้วย เพราะฉะนั้น ถ้าเราคำนวณ กว้าง 30 เมตร ยาว 40 เมตร ลึก 3 เมตร เมื่อตัดส่วนที่เป็นความลาดชันออกประมาณ 20% อาจจะไม่เพียงพอสำหรับปริมาณดินที่ต้องการ อาจจะเป็น กว้าง 40 เมตร ยาว 40 เมตร ลึก 3 เมตร โดยประมาณ

ผศ.ดร.มงคล ปุษยตานนท์ และ ดร.ภาคภูมิ สืบบุญการณ์

อยากให้สร้างคันกัน/ประตูระบายน้ำบริเวณ C6 , C4 และ B3 จำนวน 3 จุด เพื่อรองรับหากเกิดปัญหาน้ำท่วม ช้างฉับปล้น และกักเก็บไว้ใช้ในหน้าแล้ง

นายกรพล สอนอาจ

ถ้าหน้ากว้าง 3 เมตร ความสูงต้องประมาณ 60 เซนติเมตร ใช้งบประมาณในการสร้างคันกัน/ประตูระบายน้ำ ทั้ง 3 จุด ประมาณ 100,000 บาท และน่าจะใช้แบบของสระน้ำในงานเกษตรอีสานใต้ได้

ผศ.ดร.มงคล ปุษยตานนท์ ให้ข้อเสนอแนะในด้านงบประมาณที่จะนำมาใช้ในการดำเนินงาน

งบประมาณที่เรามีและจะนำไปใช้เป็นงบบริการวิชาการ เป็นงบประมาณแผ่นดิน ซึ่งงานที่เราจะทำเป็นงานก่อสร้าง อยู่ในหมวดงบประมาณ งานพัสดุอาจจะไม่อนุมัติให้ดำเนินการ รบกวน **ผศ.ดร.ปรีชา บุญจูง** เสนอปัญหาให้ผู้บริหาร อธิการบดีพิจารณาหาทางช่วยเหลือ หรือหางบส่วนที่เป็นรายได้ของมหาวิทยาลัยมาใช้ก่อสร้าง จะสะดวกในการทำงานของทุกฝ่าย

ผศ.ดร.กฤษณ์ ศรีวรรมาศ

กรณีที่เราจะขอให้หน่วยงานอื่นมาช่วยเหลือ สามารถประสานกับสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในการขอความอนุเคราะห์เครื่องจักร มาใช้งานได้ โดยมหาวิทยาลัยรับผิดชอบค่าเบี่ยงเพลิงพนักงาน ค่าน้ำมัน และค่าใช้จ่ายอื่นที่จะเกิดขึ้นได้ แต่เจ้าหน้าที่จะมาได้ครั้งละ 2-3 วัน ไม่ต่อเนื่อง ส่งผลต่อการทำงานล่าช้า แต่มีความประหยัดค่าใช้จ่ายได้

ดร.ภาคภูมิ สืบบุญการณฺ์ เสนอแผนความต้องการด้านงบประมาณในการดำเนินงาน ระยะ 3 ปี ดังนี้

ประเด็นเรื่องทำแผนของโครงการระยะ 3 ปี จะเสนองบประมาณ ในส่วนของโครงการฟาร์มมหาวิทยาลัยไว้ดังนี้

- ปีงบประมาณ 2563 จำนวน 2,000,000 บาท
- ปีงบประมาณ 2564 จำนวน 1,500,000 บาท
- ปีงบประมาณ 2565 จำนวน 1,000,000 บาท

ผศ.ดร.ปรีชา บุญจูง สรุปประเด็นการประชุม ดังนี้

- การปรับพื้นที่บริเวณโซน C2 ,B1 ($30 \times 160 \times 0.5$ เมตร = 2,400 ลูกบาศก์เมตร) และ B3 ($30 \times 75 \times 0.5$ เมตร \approx 1,125 ลูกบาศก์เมตร) เพื่อให้สูงขึ้นจากระดับเดิม 50 เซนติเมตร ต้องใช้ดินทั้งหมด \approx 3,525 ลูกบาศก์เมตร
- โดยจะนำดินจาก โซน E บริเวณ แปลงข้าว โดยใช้วิธีขุดเป็นสระน้ำ เพื่อให้ได้ประโยชน์เพิ่มขึ้น โดยจะขุดเป็นสระได้ขนาด กว้าง 40 ยาว 40 ลึก 3 เมตร โดยประมาณ จึงจะได้ปริมาณที่ต้องการมาใช้ถมที่บริเวณโซน C2 ,B1 และ B3 สำหรับสร้างโรงเรือนปลูก โดยวางเป้าหมายที่จะสร้างโรงเรือนปลูกผักในปี 2563 จำนวน 15 โรงเรือน เพื่อให้เพียงพอสำหรับการผลิตผักให้ออกตลอดทั้งปี
- จัดทำคันกัน/ประตูระบายน้ำบริเวณ C6 , C4 และ B3 จำนวน 3 จุด เพื่อช่วยแก้ปัญหาน้ำขังภายในฟาร์ม
- โครงการฟาร์มมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี โดยมี ดร.ภาคภูมิ สืบบุญการณฺ์ เป็นหัวหน้าโครงการ ได้วางแผนใช้งบประมาณในการปรับพื้นที่ไว้ จำนวน 500,000 บาท แต่อาจจะเกิดปัญหาหากงานพัสดุตีความเป็นงบก่อสร้างซึ่งระเบียบของงานบริการวิชาการ ส่วนงบประมาณแผ่นดิน ไม่มีหมวดงบลงทุน คงต้องนำประเด็นนี้เข้าหารือกับรองอธิการบดีฝ่ายวิจัย นวัตกรรมและบริการวิชาการ และอธิการบดีเพื่อหาแนวทางการดำเนินการ
- มอบหมายให้ ดร.ภาคภูมิ สืบบุญการณฺ์ ดำเนินการจัดทำแบบแปลน (landscape) ให้ชัดเจน สวยงาม ให้เป็นต้นแบบ เพื่อที่ส่งต่อ ผศ.ดร.กฤษณ์ ศรีวีรมาศ ดำเนินการสำรวจและประเมินพื้นที่ สำหรับดำเนินการตามแบบแปลน และวิเคราะห์ข้อมูล ประเมินราคา งบประมาณที่จะเกิดขึ้นสำหรับการปรับพื้นที่แต่ละโซน ในแต่ละปีงบประมาณ เพื่อเสนอของบประมาณในแต่ละปีงบประมาณ
- เรื่องการจัดตั้งหน่วยงาน/องค์กร สำหรับบริหารจัดการ โครงการฟาร์มมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี จะนำเข้าที่ประชุม กรรมการมหาวิทยาลัย เพื่อเสนอให้คณะกรรมการมหาวิทยาลัยพิจารณา

มติที่ประชุม

- รับทราบ เห็นด้วย

ปิดการประชุม เวลา 16.30 น.

ผู้จัดบันทึกรายงาน
นางสาวกฤษณา สมตา
ผู้ช่วยนักวิจัย
ลงวันที่ 13 พฤศจิกายน 62